

UDENRIGSMINISTERIET

EUKOOR, sagsnr.: 24/00906
Den 15. maj 2024

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 27. maj 2024

SAMLENOTAT

1. Ruslands aggression mod Ukraine 2
- *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke.
2. Situationen i Mellemøsten..... 4
- *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke.

1. Ruslands aggression mod Ukraine

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 27. maj 2024 ventes en drøftelse af Ruslands aggression mod Ukraine. Fokus forventes at være på EU's militære støtte, herunder EU's sikkerhedstilsagn samt den ukrainske fredsformel og det kommende globale fredstopmøde, samt fastholdelse af presset på Rusland gennem yderligere sanktioner. Regeringen er stærk fortalende for, at EU snarest indgår en aftale om sikkerhedstilsagn med Ukraine.

2. Baggrund

Rusland gennemfører fortsat massive drone- og missilangreb rettet mod mål overalt i Ukraine og i stigende grad mod ukrainske provinsbyer. Angrebene har større konsekvenser end tidligere grundet mangel på luftforsvarssystemer, herunder i form af skader på bygninger, kritisk infrastruktur samt civile tab.

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. marts 2024 blev det vedtaget at etablere den militære bistandsfond til støtte for Ukraine ("Ukraine Assistance Fund") i perioden 2024-2027 under Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF). Med enighed om den militære bistandsfond, som central del af EU's sikkerhedstilsagn til Ukraine, er det forventningen, at sikkerhedstilsagnene kan blive færdiggjort i nær fremtid.

Arbejdet med at opnå global opbakning til den ukrainske fredsformel pågår fortsat. Schweiz er vært for et globalt fredstopmøde d. 15.-16. juni med forventet særligt fokus på 3 ud af fredsformlens 10 emner, nærmere bestemt stråling og nuklear sikkerhed, fødevarerikkerhed, samt løsladelse af fanger og deporterede. Der arbejdes fra schweizisk og ukrainsk side på at sikre højniveaudeltagelse fra så mange lande som muligt.

For at fastholde presset på Rusland forberedes en 14. sanktionspakke. Det er forventningen, at 14. pakke bliver bred og vil inkludere såvel yderligere listninger som sektorspecifikke tiltag. Sideløbende arbejdes der med to nye EU sanktionsregimer rettet mod henholdsvis krænkelse af menneskerettighederne i Rusland og Ruslands globale hybride og destabiliserende aktiviteter.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en drøftelse af EU's militære støtte til Ukraine. Der forventes at blive truffet beslutning om en foreløbig fordeling af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine mellem refusioner til medlemslandene for donationer fra egne lagre, bilaterale indkøb og fællesindkøb i den europæiske forsvarsindustri samt EUMAM Ukraine. Der ventes dertil en status for levering af militært udstyr, herunder særligt ammunition og luftforsvar samt en opdatering om forhandlingerne med Ukraine om EU's sikkerhedstilsagn. Derudover forventes drøftelsen at berøre den ukrainske fredsformel og det kommende globale fredstopmøde samt sanktioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen ventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat bred opbakning blandt medlemslandene til militær, økonomisk og humanitær støtte til Ukraine. Der forventes bred enighed om nødvendigheden af at intensivere leverancer af militær støtte til Ukraine, herunder særligt ammunition og luftforsvarssystemer. De 5 mia. euro i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine skal understøtte dette. Der forventes opbakning til, at EU snarest indgår en aftale med Ukraine om sikkerhedstilsagn. Ligeledes er der fortsat bred opbakning til sanktioner rettet mod Rusland, både i forhold til den kommende 14. sanktionspakke, herunder til at imødegå omgåelse af sanktionerne, samt til at udarbejde de to nye sanktionsregimer rettet mod henholdsvis krænkelser af menneskerettighederne i Rusland og Ruslands globale hybride og destabiliserende aktiviteter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fortsætter støtten til Ukraine både politisk, militært, civilt og erhvervsmæssigt. Det er afgørende, at der sikres langsigtet og tilstrækkelig finansiering til militær støtte til Ukraine både bilateralt og sammen gennem EU, og at fordelingen af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond sikrer størst mulig effekt af EU's militære støtte til Ukraine. Dertil arbejder regeringen aktivt for, at EU og medlemslandene hurtigt øger den militære støtte til Ukraine. Regeringen er stærk fortalende for, at EU snarest indgår en aftale om sikkerhedstilsagn med Ukraine. Ligeledes støtter regeringen op om arbejdet med den ukrainske fredsformel, det pågående outreach-arbejde samt afholdelse af et globalt fredstopmøde. Ydermere støtter regeringen op om de hårdest mulige sanktioner, der kan opnås enighed om i EU, samt et fortsat fokus på forbedret implementering og modarbejdelse af omgåelse af eksisterende sanktioner. Regeringen støtter dertil oprettelsen af nye sanktionsregimer rettet mod russiske krænkelser af menneskerettighederne internt i Rusland, samt rettet mod russiske hybride og destabiliserende aktiviteter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2024.

2. Situationen i Mellemøsten

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet ventes en drøftelse af den aktuelle situation i Israel, Palæstina og regionen, herunder behovet for øget humanitær adgang for nødhjælp og beskyttelse af civile, arbejdet for frigivelse af alle gidsler, vigtigheden af at undgå regional eskalering samt behovet for en to-statsløsning. Regeringen bakker op om hidtil vedtagne EU-erklæringer vedr. situationen senest DER-konklusionerne fra 17. april, herunder fordømmelse af Hamas og behovet for frigivelse af gidsler, behovet for en humanitær pause der kan føre til længerevarende våbenhvile samt behovet for øget humanitær adgang og beskyttelse af civile i Gaza. Regeringen bakker endvidere op om bestræbelserne på at undgå yderligere regional eskalering og for at få genstartet en fredsproces frem mod en to-statsløsning.

2. Baggrund

I Gaza fortsætter det israelske militær deres operationer både fra luften og på landjorden. Der vurderes fortsat at være omkring 130 gidsler i Gaza, hvoraf mindst 31 vurderes af være afgået ved døden. Ifølge sundhedsmyndighederne i Gaza er over 34.300 palæstinensere blevet dræbt siden den 7. oktober, heraf ca. 70 pct. kvinder og børn. Dertil anslås mindst 77.300 mennesker at være såret.

Den humanitære situation i Gaza er fortsat katastrofal. Omtrent 1,7 millioner, svarende til 75 % af befolkningen, er internt fordrevne. Størstedelen befinder sig i den sydlige by Rafah, hvor Israel varsler om en nært forestående militær landoffensiv. Senest har den israelske hær, IDF, den 6. maj opfordret indbyggere i det sydøstlige Gaza til at lade sig evakuere til såkaldte 'humanitære zoner' uden for Rafah. FN advarer om hungersnød i det nordlige Gaza og risiko for spredning af hungersnød i hele Gaza frem mod midt juli, såfremt situationen ikke forbedres, og en landoffensiv i Rafah gennemføres. Den humanitære adgang, sikkerhed for nødhjælpsarbejdere og distribuering af nødhjælp er fortsat en hovedudfordring, særligt i det nordlige Gaza. Ifølge FN er adgangen til Gaza forbedret i april, men der mangler fortsat systematisk og kontinuerlig adgangsforbedringer ift. israelske restriktioner, forsinkelser ved kontrolposter og den overordentlig vanskelige sikkerhedssituation for, at imødekomme de enorme humanitære behov. Der har den seneste tid været en mindre stigning i antallet af lastbiler med nødhjælp ind til Gaza - ca. 190 om dagen i april sammenlignet med ca. 161 i marts. Den israelske regering genåbnede den 1. maj Erez-grænseovergangen til det nordlige Gaza, som havde været lukket siden 7. oktober. Det er på nuværende tidspunkt uklart om grænseovergangen er fuldt operationel og anvendelig for alle humanitære aktører. Dertil har den israelske havn i Ashdod nord for Gaza været benyttet enkelte gange af FN's Fødevarerprogram, men er endnu ikke fuld operationel. Derudover arbejdes fortsat på at etablere en maritim nødhjælpskorridor fra Cypren til Gaza – herunder med støtte fra EU. Dog har seneste angreb fra Hamas på Kerem Shalom medført midlertidig lukning af både Kerem Shalom og Rafah grænseovergangene. Udviklinger i konflikten (herunder nye angreb fra begge sider) forventes derfor at have stor betydning for den humanitære adgang den kommende tid.

På Vestbredden fortsætter israelske militæroperationer. Ifølge FN er 459 palæstinensere (heriblandt over 100 børn) blevet dræbt på Vestbredden siden 7. oktober. Størstedelen i forbindelse med israelske sikkerhedsstyrkers operationer. Dertil har der siden 7. oktober været over 790 bosætterangreb. D. 13.-14. april gennemførtes en bølge af usædvanligt omfattende og organiserede israelske bosætterangreb på Vestbredden. Bosætterangrebene fandt sted i mindst 17 palæstinensiske landsbyer, og fire palæstinensere blev rapporteret dræbt, herunder en mindreårig. EU vedtog d. 19. april sanktioner mod en række ekstremistiske bosættere.

EU har siden terrorangrebet den 7. oktober vedtaget en række yderligere sanktioner mod Hamas. Senest vedtoges d. 12. april yderligere sanktioner mod Hamas og undergrupper for seksualiseret vold i forbindelse med terrorangrebet 7. oktober.

I FN-regi forventes den arabiske gruppe at sende et resolutionsudkast til afstemning i generalforsamlingen d. 10. maj vedrørende fuldt FN-medlemskab til Palæstina. For at Palæstina reelt kan opnå fuldt FN-medlemskab vil det dog også kræve enstemmig vedtagelse i FN's Sikkerhedsråd, hvor USA har nedlagt veto.

EU lancerede i september 2023 sammen med Den Arabiske Liga og Saudi-Arabien et nyt fredsinitiativ og har siden arbejdet på at bygge videre på initiativet for at kunne bidrage til på sigt at genstarte en fredsproces frem mod en to-statsløsning. Saudi-Arabien og andre prominente arabiske lande arbejder ligeledes på en arabisk plan med samme sigte.

Den regionale situation er fortsat anspændt. På grænsen mellem Libanon og Israel fortsætter træfningerne mellem israelske styrker og Hizbollah. Den regionale situation er blevet yderligere anspændt efter et omfattende iransk missil- og droneangreb på Israel natten til d. 14. april, der fulgte et luftangreb på det iranske konsulat i Damaskus den 1. april. EU fortsætter sin omfattende diplomatiske indsats, herunder løbende drøftelser af udviklingen i regionen med centrale aktører, herunder med henblik på at bidrage til at undgå yderligere regional eskalering af konflikten.

Omkring Det Røde Hav og Adenbugten ses fortsat angreb fra Houthis-bevægelsen mod den civile skibstrafik og internationale flådefartøjer i området. EU's sømilitære operation EUNAVFOR ASPIDES opererer aktuelt i området med det formål at beskytte den civile skibsfart. En lang række medlemslande, herunder Danmark, Belgien, Frankrig, Grækenland, Italien, Sverige og Tyskland, bidrager allerede eller har annonceret, at de vil deltage i operationen.

3. Formål og indhold

Det nærmere fokus for drøftelsen vil afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet. For nuværende ventes fokus dels på den aktuelle situation på jorden, herunder de katastrofale humanitære forhold i Gaza og en mulig israelsk landoffensiv mod Rafah, dels på EU's muligheder for at bidrage til en langsigtet politisk løsning. Dertil ventes fokus på de regionale implikationer og vigtigheden af at undgå yderligere eskalering. Der forventes i forlængelse heraf en status på EUNAVFOR ASPIDES' aktiviteter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Om end der fortsat er forskelle mellem EU-medlemslandene på flere punkter, er der, som det fremgår i DER-konklusionerne af 21. marts, enighed om behovet for en humanitær pause, der kan føre til længerevarende våbenhvile. Der er derudover enighed om fordømmelse af Hamas og krav om frigivelse af gidsler samt om bekymring over den katastrofale humanitære situation i Gaza, herunder behov for beskyttelse af civile og for øget humanitær adgang inkl. gennem yderligere adgang via land og åbning af flere grænseovergange. Der er ligeledes enighed om behovet for at undgå yderligere regional eskalering og for at bidrage til at genstarte fredsprocessen frem mod en to-statsløsning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om de hidtidige vedtagne EU-erklæringer fra bl.a. FAC og DER, som bl.a. opfordrer til en humanitær pause, der kan føre til længevarende våbenhvile, fordømmer Hamas' terrorangreb mod Israel, opfordrer til gidslernes frigivelse, adresserer den dybt katastrofale humanitære situation i Gaza og opfordrer den israelske regering til ikke at gennemføre en landoffensiv i Rafah. Det er for regeringen vigtigt, at den kritiske humanitære situation i Gaza adresseres i form af øget adgang for humanitær bistand. Regeringen bakker endvidere op

om bestræbelserne på at undgå yderligere regional eskalering og på at få genstartet en fredsproces frem mod en to-statsløsning. Regeringen bakker desuden op om den sømilitære EU-operation, EUNAVFOR ASPIDES.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2024.